

BIOLOGISCHE GEWASBESCHERMING IN IBW-SERRE

Jaarlijks stelt zich het probleem van het voorkomen van ongewenste beestjes op het plantenmateriaal in de serres, met alle nefaste gevolgen vandien : afsterven van zaailingen, ongeschikt bladmateriaal voor verder labo-onderzoek (o.m. testen van gevoeligheid aan de verschillende roestrassen bij populier, DNA-analyses), ... De grootste boosdoeners zijn bladluis, spint en Varenrouwmug. Waar in het verleden gebruik gemaakt werd van chemische bestrijdingsmiddelen, werd dit jaar, in nauwe samenwerking met een bedrijf gespecialiseerd in biologische bestrijding, een experiment gestart ter bestrijding via milieuvriendelijke weg. Hierbij worden de schadelijke insecten en spinachtigen bestreden met natuurlijke vijanden. Deze laatste zijn volledig onschadelijk en kunnen zelf geen plaag worden. De natuurlijke vijanden worden ofwel preventief binnengebracht, ofwel van zodra de eerste schadebeelden of ongenode gasten zelf worden waargenomen. De concreet toegepaste biologische bestrijdingsmiddelen worden hieronder kort voorgesteld, evenals de eerste resultaten ervan. Belangrijk te weten is dat de serres voor 95 % ingenomen werden door populieren.

Bladluizen

Wegens de jaarlijks terugkerende razendsnelle populatiegroei werd overgegaan tot een preventieve bestrijding met twee soorten bladluisparasieten nl. *Aphidius ervi* en *Aphidius colemani*. Deze sluipwespen parasiteren samen meer dan 200 bladluissoorten. Gezien preventief wordt ingegrepen (nog geen bladluizen aanwezig en dus ook geen voedsel voor de sluipwespen), moet overgegaan worden tot het opstarten van een eigen kweek van sluipwespen. Hiervoor gebruikt men kleine hoeveelheden Wintergerst die verspreid in de serres worden aangebracht. Op deze wintergerst bevinden zich graanluizen (enkel levend op éénzaadlobbige planten en dus onschadelijk voor de andere gewassen) die een eigen kweek van sluipwespen op gang dienen te brengen. De eerste resultaten kunnen als succesvol aangezien worden. Dit blijkt duidelijk uit een vergelijking tussen de aanwezigheid van bladluizen op de planten in de binnenserre (met biologische bestrijding) en deze in de serre in open lucht (geen biologische bestrijding). In deze laatste werd massale aantasting vastgesteld.

Spintmijten

Spint is een jaarlijks terugkerende plaag die ernstige schade kan toebrengen aan de planten. Bij de eerste waarneming ervan werd zo vlug mogelijk overgegaan tot het uitzetten van volwassen roofmijten (*Phytoseiulus*). De bekomen resultaten kunnen als zeer bevredigend beschouwd worden.

Varenrouwmug

Het zijn de larven van deze kleine mugjes die door vraat aan het wortelstelsel grote sterfte teweeg brengen bij de jonge zaailingen van populier en wilg. Als bestrijding wordt gebruik gemaakt van Nemasys®-nematoden. Deze dringen de larven binnen, waardoor een specifieke bacterie vrijkomt die de dood van de varenrouwmuglarve veroorzaakt. Op resultaten dient nog gewacht te worden, daar we slechts recent overgegaan zijn tot het uitzaaien en nog onvoldoende zaailingen aanwezig zijn. Wel is gebleken dat het aangewezen is ook de potten met opgekweekt stekmateriaal vroegtijdig te behandelen : hoewel voorheen nooit verlies door vraatschade van rouwmuglarven opgemerkt werd, konden inmiddels toch honderden rouwmuggen geteld worden op de vangplaten die recent in de serre geplaatst werden.

Trips

Zeer recent werd de aanwezigheid van tripsen vastgesteld. Onmiddellijk werd de roofmijt *Amblyseius cucumeris* uitgezet. Over het algemeen kan gesteld worden dat tot op heden - hopelijk blijft dit zo - de bestrijding via biologische weg als succesvol kan bestempeld worden. Slechts na een grondige evaluatie op het einde van het seizoen kan hierover meer uitsluitsel gebracht worden : voer voor een volgende nieuwsbrief.

Contactpersoon : Boudewijn Michiels, tel.: (054)43 71 22
e-mail : Boudouin.Michiels@lin.vlaanderen.be

Geslaagde vossenvangste campagne

Het IBW-onderzoek naar de populatie-ecologie van de Vos in Vlaanderen, op basis van twee steekproefgebieden van elk 100 km², kende dit jaar zijn derde vangstseizoen. Vossenjongen worden gevangen om ze van oormerken te voorzien, waarna ze dan uiteraard terplekke onmiddellijk weer de vrijheid krijgen - een techniek vergelijkbaar met het ringen van vogels. Dit vangen is een intens gebeuren. Op nauwelijks drie-vier weken tijd, vanaf eind april tot ver in mei, moet je zowat op alle plekken tegelijk zijn. Met vangmateriaal sleuren, helling op en helling af door het bos en over prikkeldraad, is 'hard labour'. Soms dienen daarbij tot veertig (!) vangfuiken op één lokatie geplaatst te worden. De dagelijkse valcontrole, algaan een weeklang per lokatie, start bij 't krieken van de dag, onverminderd op weekend- en feestdagen zoals we die in de meimaand kennen. Bijkomende uitdaging was het proberen vangen van enkele volwassen Vossen, om ze van een zender te voorzien. De daarbij gebruikte vangtechniek vereiste, om redenen van dierenwelzijn, een valcontrole om de drie uur - uiteraard 's nachts... Mede dankzij de enthousiaste inzet - waarvoor bij deze ook een welgemeende dank - van vele medewerkers, zowel binnen als buiten het IBW,

konden dit jaar niet minder dan 67 vossenjongen worden gemerkt. Dit brengt het totaal voor de onderzoeksregio (steekproefgebieden en nabije omgeving) op 128. Niettegenstaande een aantal geschikte lokaties voor telemetrie-onderzoek wegvlieden door illegale bouwvacht (uitgegraven burchten, burchten met stroppen,...) werd op drie plaatsen gepoogd ook een volwassen dier te vangen, wat in twee gevallen ook lukte. Aldus wordt sinds begin mei het dagdagelijkse én 'nachtnachtelijke' doen en laten van de twee buur-moervossen Frieda en Mariette stukje bij beetje ontsluit. Meer daarover in een volgende nieuwsbrief, tenminste als de zenders het volhouden, én met het nodige geluk (beide dames steken regelmatig drukke verkeerswegen over ...).

Contactpersoon :
Koen Van Den Berge, tel.: (054) 43 71 12
e-mail : Koen.VanDenBerge@lin.vlaanderen.be

Populieren voor de boeren ?

In het kader van het Europees Landbouwbeleid wordt het bebossen van landbouwgrond sterk aangemoedigd (E.E.G.-verordening 2080/92). Aanplantingen op landbouwgronden kunnen leiden naar een vermindering van de landbouwoverschotten enerzijds, en anderzijds een bijdrage leveren tot de bestrijding van het broeikas-effect door de verhoging van het bosareaal. Bovendien wordt een grondstof voortgebracht waaraan de gemeenschap een groot tekort heeft. Populier kan hierbij een belangrijke rol spelen wegens zijn relatief korte bedrijfstijd. Aan het IBW startte in april een nieuw EU-project, met acroniem PAMUCEAF, nl. 'Poplars A Multiple-Use Crop for European Arable Farmers', dat de mogelijkheden van populier in de landbouw wil onderzoeken. Samen met onderzoekers uit het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Wales, Zweden en Polen, zal het IBW de mogelijkheden van een verhoogde houtproductie met populieren onderzoeken als een non-food alternatief voor de landbouwoverschotten in Noord-Centraal Europa. Reeds van 1994 tot 1997 werd in een Europees onderzoeksverband ('Poplars for Farmers') een bio-economisch beslissingsmodel opgebouwd, dat de boer toelaat te oordelen of het beplanten met populier van zijn uit productie genomen —